

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 8Cdo/6/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123206335
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:8123206335.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S. J., narodeného X. K. XXXX, D., L. XX/XX, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária PIATNIK, s.r.o., Levoča, Vysoká 425/71, IČO: 54 915 627, proti žalovaným 1/ G. J., narodenému XX. V. XXXX, Ž. XX, 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Bratislava, Pribinova 19, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16C/51/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. septembra 2024 sp. zn. 14Co/10/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 16C/51/2023-131 zo 4. apríla 2024 zastavil konanie sčasti do sumy 546 eur; uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 3.954 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 23. februára 2024 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného; žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 %.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 420 ods. 1 a 2, § 427 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101, § 106 ods. 1, § 517 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 4 ods. 2, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) a na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že trestným rozkazom Okresného súdu Prešov z 19. februára 2021 sp. zn. 5T/89/2020 právoplatným dňa 9. apríla 2021 bol žalovaný 1/ uznaný vinným z dôvodu, že dňa 28. júna 2020 v čase približne 14.15 hod. na ceste 1/18 medzi obcou Malý Šariš a Župčany, smere jazdy Prešov - Poprad, ako vodič motorového vozidla porušil ustanovenie § 22 ods. 1 s poukazom na ustanovenie § 19 ods. 3 a § 23 ods. 5 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kde viedol motorové vozidlo zn. Hyundai Accent, ev. č. G. XXX V., po ceste v pravom jazdnom pruhu, pričom s vozidlom odbočil vpravo na krajnicu, kde s vozidlom zastavil a následne počas otáčania a vychádzania od okraja cesty, nedbal na zvýšenú opatrnosť a ohrozil vodiča motocykla zn. YAMAHA, ev. č. D. XXX K., ktorý v tom čase viedol E. J., jazdaci v pravom jazdnom pruhu v tom istom smere jazdy, ktorému nedal prednosť v jazde a došlo k ich vzájomnej zrážke, pričom po zrážke došlo k pádu motocykla na zem, následkom čoho utrpel E. J. poranenia a to otras mozgu ľahkého stupňa, podvrtnutie krčnej chrbtice, kožnú odreninu prednej brušnej steny vpravo, podvrtnutie pravého zápästného vretenného zhybu, zlomeninu člnkovej kosti pravého zápästia a trieštivú zlomeninu spodiny záprstnej kosti palca ľavej ruky, ktoré vznikli v príčinnej súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou a vyžiadali si liečenie v trvaní od 79 do 80 dní; poškodení boli s nárokmi na náhradu škody odkázaní na

konanie vo veciach občianskoprávných. V konaní nebolo sporným, že žalovaný 1/ s motorovým vozidlom poisteným u žalovanej 2/, zapríčinil dopravnú nehodu a okrem iného spôsobil škodu na majetku žalobcu. Rovnako nebola rozporovaná hodnota predmetného motorového vozidla (motocykla), ktorého kúpna cena predstavovala sumu vo výške 4.500 eur. Na zistenie skutočnej výšky škody bol podaný znalecký posudok a znalec W.. B. O. znaleckým posudkom č. 8/2024 určil, že všeobecná hodnota motocykla v čase dopravnej nehody bola vo výške 3.954 eur. Vzhľadom na závery znaleckého posudku žalobca vzal žalobný návrh čo do sumy 546 eur späť a žiadal v tejto časti konanie zastaviť.

1.2. Súd prvej inštancie pri posudzovaní vznesenej námietky premlčania v rámci objektívnej premlčacej doby, akcentoval, že ku škode na majetku v dôsledku dopravnej nehody došlo dňa 28. júna 2020, pričom žaloba bola žalobcom doručená na súd prvej inštancie dňa 28. júna 2023 o 17:37 hod., teda v zákonom stanovenej 3-ročnej premlčacej dobe. Vo vzťahu k námietke premlčania týkajúcej sa subjektívnej premlčacej doby skonštatoval, že k dopravnej nehode došlo dňa 28. júna 2020, pričom v trestnom konaní bola škoda uplatnená dňa 29. októbra 2020, ktoré podanie bolo doručené vyšetrovateľovi dňa 2. novembra 2020. Následne bolo trestné konanie ukončené trestným rozkazom z 19. februára 2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 9. apríla 2021. V kontexte uvedeného súd prvej inštancie zdôraznil, že žalobca sa o skutočnej výške škody dozvedel až zo znaleckého posudku z 31. januára 2024, keďže škodu si síce uplatnil už v trestnom konaní, avšak nepoznal jej skutočnú výšku, preto si ju uplatnil len orientačne, spočívajúcu vo výške kúpnej ceny predmetného motorového vozidla. Zdôraznil, že ani k 28. júnu 2023 nedošlo k ukončeniu likvidácie poisťnej udalosti žalovanou 2/, teda žalobca ani nemal, kvôli potenciálnemu uplynutiu premlčacej doby, inú možnosť ako podať žalobu a až následne ustáliť jej výšku. Napokon až z oznámenia žalovanej 2/ zo 17. augusta 2023 vyplynulo, že škoda na vozidle sa bude likvidovať ako škoda totálna, čo by svedčilo v prospech sumy 4 500 eur, predstavujúcej kúpnu cenu. Keďže až znalecký posudok, ktorého závery žiadna zo sporových strán nenamietala, ustálil presnú výšku škody, až od tohto momentu bolo nutné odvodzovať začiatok plynutia premlčacej doby (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej socialistickej republiky zo 17. decembra 1978, sp. zn. 2Cz 35/77).

1.3. Súd prvej inštancie posudzoval danú vec aj v kontexte princípu primeranosti a poukázal na tzv. Paretovo optimum, kde ide o stav, keď nikto nemôže zlepšiť svoje postavenie bez zhoršenia postavenia iného subjektu. V danom prípade však nebolo možné ekonomicky zrovnávať postavenie jednotlivca a poisťovateľa, najmä ak jednotlivec, v tomto prípade vlastník motocykla, škodu nespôsobil úmyselne, ale vznikla v dôsledku náhodnej udalosti, dopravnej nehody. Zároveň spor posudzoval aj z hľadiska dobrých mravov, a v tejto súvislosti podotkol, že rozpor s dobrými mravmi nastáva vtedy, keď je právo síce formálne vykonávané v jeho medziach, avšak jeho cieľom je poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu. V takom prípade ide len o zdanlivý výkon práva, ktorého účelom nie je uplatnenie vlastného práva, ale zásah do práv iného. Výkonom práva môže byť aj vznesenie námietky premlčania. Navyše súd prvej inštancie by vzhľadom na vyššie uvedené vymedzenie dobrých mravov aj pri odlišnej časovej osi vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovanými ako rozpornú s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie totiž nepostrehol žiadnu reflexiu žalovanej strany smerom k strane žalujúcej, zvlášť pri nezvratnosti spôsobeného následku na majetku žalobcu. Na základe uvedených dôvodov žalobe ohľadne sumy vo výške 3 954 eur s príslušenstvom vyhovel. Z dôvodu späťvzatia žaloby sčasti čo do sumy 546 eur konanie zastavil podľa § 145 ods. 2 CSP. Z prisúdenej istiny súd prvej inštancie priznal úroky z omeškania vo výške 9,5 % p. a. od 23. februára 2024 žalobného návrhu v súlade s § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 19. septembra 2024 sp. zn. 14Co/10/2024 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku tak, že žalobu v tejto časti zamietol; žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %; žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd považoval za kľúčové vysporiadanie sa s uplatnenými námietkami premlčania. Poukázal na ustanovenie § 822 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri poistení zodpovednosti za škodu poisťiteľ v prípade poisťnej udalosti nahrádza za poisteného škodu, za ktorú poistený zodpovedá poškodenému. Zaplatením náhrady škody za poisteného sa však poisťiteľ nestáva zodpovednostným subjektom namiesto poisteného ani nepreberá jeho dlh voči poškodenému. Poškodený preto spravidla nemá priamy nárok voči poisťovateľovi a musí si nárok uplatniť voči škodcovi. Výnimkou sú prípady

ustanovené osobitným predpisom, napr. zákonom č. 381/2001 Z. z. Pri škode spôsobenej prevádzkou motorového vozidla má poškodený možnosť uplatniť nárok buď voči škodcovi, alebo priamo voči poisťovateľovi, prípadne voči obom súčasne. Náhrada škody mu však môže byť poskytnutá len raz, pričom plnenie jedného subjektu spôsobuje zánik nároku voči druhému v rozsahu poskytnutého plnenia. Vzťah medzi poškodeným a škodcom je vzťahom zodpovednosti za škodu, zatiaľ čo vzťah medzi poisťovateľom a poisteným škodcom je poistným vzťahom upraveným zákonom a poistnou zmluvou, ktorý určuje podmienky a rozsah plnenia poisťovateľa. Vzťah medzi poškodeným a poisťovateľom je osobitným právnym vzťahom vyplývajúcim zo záväzku poisťovateľa plniť náhradu škody priamo poškodenému, pričom zákon č. 381/2001 Z. z. priznáva poškodenému aj priamy nárok voči poisťovateľovi. Ak si poškodený uplatní nárok priamo voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., premlčanie tohto nároku sa posudzuje podľa rovnakých pravidiel ako premlčanie nároku voči škodcovi, teda podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o náhrade škody. Z ustanovenia § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. však vyplýva, že na premlčanie nároku poškodeného voči poisťovateľovi sa neuplatní ustanovenie § 104 Občianskeho zákonníka.

2.2. Keďže nárok poškodeného voči poisťovateľovi a nárok voči škodcovi sa premlčujú samostatne, poškodený mal nárok uplatniť voči každému z týchto subjektov včas, keďže uplatnenie nároku len voči jednému z nich neznamenalo jeho uplatnenie aj voči druhému (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/9/2013). Aj pri priamom nároku poškodeného voči poisťovateľovi nejde o vzťah zodpovednosti za škodu, keďže zodpovednostný vzťah vzniká iba medzi poškodeným a škodcom. Poškodený sa zároveň nestáva účastníkom poistnej zmluvy medzi poisťovateľom a poisteným, má však na základe zákona osobitné oprávnenie požadovať plnenie priamo od poisťovateľa. Ide o posilnenie ochrany poškodeného, aby jeho nárok na náhradu škody bol zabezpečený aj v prípadoch, keď by poisťovateľ mohol voči poistenému odmietnuť plnenie z poistného vzťahu. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/38/2005 z 28. apríla 2005 uviedol, že záväzok poisťovne nahraďiť škodu za poisteného je záväzkom voči poistenému, nie voči poškodenému. Poisťovňa teda nie je subjektom zodpovedným za vzniknutú škodu, ale je povinná plniť za poisteného škodcu, ktorý si u nej uplatnil právo vyplývajúce z poistného vzťahu. Pri posudzovaní premlčania vychádzal z ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje subjektívnu a objektívnu premlčaciu dobu pri náhrade škody. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Objektívna premlčacia doba je trojročná a začína plynúť od škodnej udalosti. Obe lehoty plynú nezávisle od seba a právo sa premlčí uplynutím tej, ktorá uplynie skôr. Subjektívna lehota pritom môže plynúť len v rámci objektívnej lehoty.

2.3. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nároku na náhradu škody voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. je podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka rozhodujúci okamih, kedy sa poškodený preukázateľne dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, nie okamih doručenia oznámenia o výsledku poistného šetrenia poisťovateľa (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/9/2021). Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a začína plynúť odo dňa, keď poškodený nadobudne skutočnú vedomosť o vzniku škody a o osobe zodpovednej za jej vznik. Poškodený sa o škode dozvie vtedy, keď má dostatočné informácie o majetkovej ujme takého druhu a rozsahu, aby ju bolo možné aspoň približne vyjadriť v peniazoch a uplatniť na súde (R 38/1975). Nie je pritom potrebné, aby poškodený poznal presnú výšku škody napr. na základe znaleckého posudku. Postačuje orientačná vedomosť o jej rozsahu, ktorá umožňuje podať žalobu, pričom presná výška škody môže byť následne upresnená v súdnom konaní (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 721/2005). Tento výklad zodpovedá aj ustálenej judikatúre (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 2Cz 19/74, stanovisko Najvyššieho súdu SSR č. j. Cpj 10/83, ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 2656/2004 a 25Cdo 61/2003). Za týchto okolností odvolací súd nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého začala subjektívna premlčacia doba plynúť až po vypracovaní znaleckého posudku v tomto konaní. Takýto výklad ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka považoval za nesprávny. V kontexte uvedeného odvolací súd ustálil, že žalobca mal vedomosť o vzniku a približnej výške škody najneskôr v čase, keď si nárok uplatnil v adhéznom konaní dňa 29. októbra 2020. Znalecké dokazovanie vykonané v civilnom konaní už len spresňovalo výšku škody. Žalobca mal pritom k dispozícii aj údaj o kúpnej cene motocykla nadobudnutého v roku 2018, takže pri tzv. totálnej škode mal dostatok informácií na uplatnenie nároku aspoň v orientačnej výške.

2.4. Keďže nároky voči škodcovi a poisťovateľovi sa premlčujú samostatne, následne skonštatoval, že subjektívna premlčacia doba voči poisťovateľovi - žalovanej 2/ uplynula dňa 29. októbra 2022. Vo vzťahu k žalovanému škodcovi - žalovanému 1/ premlčacia doba počas trestného konania spočívala do 9. apríla 2021, teda do právoplatného skončenia trestného konania. Ani po jeho skončení však žalobca svoj nárok viac ako dva roky neuplatnil. Komunikácia s poisťovňou vedená v roku 2023 nemala na plynutie premlčacej doby relevantný vplyv. Žaloba podaná dňa 28. júna 2023 bola podaná po uplynutí subjektívnej dvojročnej premlčacej doby voči obom žalovaným. K záveru súdu prvej inštancie o neprihliadaní na námietku premlčania pre rozpor s dobrými mravmi, odvolací súd zdôraznil, že podľa ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka možno odoprieť ochranu výkonu práva len výnimočne, ak je tento výkon v rozpore s dobrými mravmi. Dobrým mravom zásadne neodporuje, ak účastník konania namieta premlčanie práva, keďže ide o zákonom ustanovený inštitút. Za konanie v rozpore s dobrými mravmi možno považovať len také prípady, keď je námietka premlčania výrazom zneužitia práva na úkor druhej strany, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila a voči ktorej by nepriznanie nároku predstavovalo neprimerane tvrdý postih. Pri posudzovaní tejto otázky je potrebné prihliadať na konkrétne okolnosti prípadu, najmä na charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré nebolo uplatnené včas (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 176/2011). Zároveň treba rešpektovať zásadu, že právo patrí bdelym, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru opatrnosti pri uplatňovaní svojich práv (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 920/2016, II. ÚS 176/2011, Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 539/2008 a 25Cdo 2648/2003, ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/151/2012). Napokon poukázal aj na judikatúru, v zmysle ktorej, ak si žalobca vlastným postupom vytvorí podmienky pre úspešné vznesenie námietky premlčania, jej uplatnenie nemožno považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/41/2012). Odopretie práva uplatniť námietku premlčania predstavuje významný zásah do princípu právnej istoty, preto k nemu možno pristúpiť len vo výnimočných prípadoch, keď by priznanie účinkov premlčania bolo voči oprávnenej osobe neprimerane tvrdé (uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 645/13). Vo všeobecnosti nemožno vylúčiť, že vznesenie námietky premlčania môže byť v rozpore s dobrými mravmi, keďže výkon žiadneho práva nesmie byť s nimi v rozpore. Takýto prípad však prichádza do úvahy len výnimočne, najmä ak ide o zneužitie práva na úkor druhého účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a priznanie účinkov premlčania by pre neho predstavovalo neprimerane tvrdý postih. Pri posudzovaní je potrebné prihliadať na konkrétne okolnosti prípadu, najmä na charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré nebolo uplatnené včas (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 176/2011). V danom prípade však z vykonaného dokazovania, ani z tvrdení žalobcu nevyplývajú okolnosti na strane žalovaných, ktoré by žalobcovi bránili včas uplatniť nárok na náhradu škody na súde. Na záver odvolací súd dodal, že každý je pritom povinný postupovať pri uplatňovaní svojich práv s náležitou mierou predvídavosti a opatrnosti. Za týchto okolností preto pri dôvodne vznesených námietkach premlčania nebolo možné žalobe voči obom žalovaným vyhovieť. Odvolací súd zároveň považoval za dôvodnú aj odvolaciu námietku týkajúcu sa príslušenstva pohľadávky, keďže súd prvej inštancie rozhodol o úrokoch z omeškania, hoci o zmene žaloby, ktorou bolo príslušenstvo uplatnené, nerozhodol v súlade s § 142 ods. 1 CSP. Na základe uvedených dôvodov napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom výroku zmenil v súlade s § 388 CSP a žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietať, že odvolací súd veľmi stručne zhrnul obsah jeho vyjadrení k odvolaniam žalovaných 1/ a 2/ bez uvedenia podstatnej argumentácie. Zároveň sa vôbec nezaoberal argumentmi, ktoré uviedol v replikách k vyjadreniam žalovaných, ani právnymi závermi súdnych rozhodnutí, na ktoré poukazoval a ktoré podľa neho podporovali správnosť právneho názoru súdu prvej inštancie. Odvolací súd svoj výklad začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, oprel okrem iného aj o rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 2656/2004 a 25Cdo 61/2003. V odôvodnení však chýbalo vysvetlenie, prečo tieto rozhodnutia považoval za súčasť konštantnej judikatúry alebo ustálenej rozhodovacej praxe. Žalobca poukazoval tiež na to, že rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax v zmysle § 421 CSP, najmä ak existuje judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a odvolacích súdov, ktorá otázku začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty už riešila. Dovolateľ zároveň namietať, že odvolací súd sa nevyšporiadal s argumentáciou podopretou rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/234/2007, 5Cdo/120/2007 a 1Cdo/226/2005, podľa

ktorých je určenie výšky škody pri totálnej škode na motorovom vozidle odbornou otázkou, keďže výška škody sa určuje ako rozdiel medzi časovou hodnotou vozidla a hodnotou použiteľných zvyškov. Ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2Cz 19/74, podľa ktorého pri posudzovaní momentu, kedy sa poškodený dozvedel o škode, treba vychádzať z jeho preukázanej vedomosti o vzniknutej škode, nie iba z predpokladanej vedomosti. Taktiež citoval aj právny záver vyplývajúci z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/9/2021, v zmysle ktorého pri nároku na náhradu škody z poškodenia vozidla v rámci povinného zmluvného poistenia začína subjektívna premlčacia lehota plynúť najneskôr od doručenia faktúry za opravu vozidla poškodenému, keďže faktúra poskytuje presnú informáciu o rozsahu škody. Podobný záver vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/231/2009. Žalobca zdôraznil, že jeho skutková situácia bola odlišná, keďže nedisponoval faktúrou autoservisu ani iným dokladom, z ktorého by bolo možné určiť výšku škody. Keďže nemal odborné ani technické znalosti potrebné na určenie rozsahu poškodenia vozidla, o výške škody sa mohol dozvedieť až na základe jej určenia žalovanou 2/ pri ukončení likvidácie poistnej udalosti. V tejto súvislosti poukázal na list žalovanej 2/ z 20. augusta 2023, v ktorom bol informovaný, že škoda bude likvidovaná ako totálna škoda, keďže predpokladané náklady na opravu prevyšujú všeobecnú hodnotu vozidla. V ďalšom liste z 28. augusta 2023 žalovaná 2/ uviedla, že hodnota použiteľných zvyškov bola stanovená v sume 515 eur, pričom súdom ustanovený znalec ju neskôr určil odlišne. O presnej výške škody sa žalobca dozvedel až po doručení znaleckého posudku dňa 20. februára 2024. Na podporu uvedenej argumentácie poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/133/2017, z ktorého vyplýva, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúca skutočná vedomosť poškodeného o rozsahu škody. V uvedenom prípade odvolací súd dospel k záveru, že poškodená nadobudla vedomosť o výške škody až po ukončení poistného šetrenia poisťovateľom. Toto rozhodnutie bolo následne potvrdené aj v dovolacom konaní (sp. zn. 4Cdo/310/2020) a nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 147/2023. Naproti tomu odvolací súd v danom prípade dospel k záveru, že žalobca mal vedomosť o približnej výške škody už dňa 29. októbra 2020, keď si nárok uplatnil v adhéznom konaní, pričom znalecké dokazovanie malo len spresniť jej výšku. Namietal, že odvolací súd nevysvetlil, ako sa vysporiadal s odlišnými právnymi závermi uvedenými v citovaných rozhodnutiach, ani prečo sa od tejto judikatúry odchýlil. Zdôraznil, že ak sa súd odchýli od ustálenej rozhodovacej praxe bez dostatočného odôvodnenia a bez vysporiadania sa s judikatúrou, na ktorú účastník výslovne poukázal, oslabuje tým presvedčivosť svojho rozhodnutia a narúša predvídateľnosť súdneho rozhodovania. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že k imanentným znakom právneho štátu patrí princíp právnej istoty, ktorého súčasťou je aj požiadavka, aby sa na rovnakú právnu otázku za rovnakých podmienok poskytovala rovnaká odpoveď. Diametrálne odlišná rozhodovacia prax všeobecných súdov v obdobných veciach, pokiaľ nie je objektívne a rozumne odôvodnená, je ústavne neudržateľná. Napokon obdobné závery vyplývajú aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Povinnosť súdu vysporiadať sa s existujúcou judikatúrou, najmä ak na ňu účastník konania výslovne poukáže, je súčasťou požiadavky riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Ak súd rieši rovnakú alebo obdobnú právnu otázku odlišne bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skoršími rozhodnutiami, môže tým porušiť princíp právnej istoty a právo účastníka na súdnu ochranu. Navrhol zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom so špecifickým postavením v systéme civilného sporového konania a nemožno ho chápať ako „ďalšie odvolanie“. Dovolací súd preto nemá byť vnímaný ako tretia inštancia oprávnená preskúmať každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Odvolací súd nie je povinný reagovať na všetky odvolacie námietky, ale iba na tie, ktoré majú pre rozhodnutie podstatný význam alebo zostali medzi stranami sporné. Samotná skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožnil s právnym názorom odvolacieho súdu, podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky neznamená, že rozhodnutie je arbitrárne alebo nedostatočne odôvodnené. O svojvôli pri výklade práva by bolo možné hovoriť iba v prípade, ak by súd poprel účel a význam príslušných zákonných ustanovení. Žalovaný 1/ zároveň poukázal na ustanovenia § 379, § 380 a § 383 CSP, z ktorých vyplýva viazanosť odvolacieho súdu rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie, ak odvolací súd dokazovanie neopakuje alebo nedoplní. Podľa § 393 ods. 2 CSP má odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviesť stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkázať na ustálenú rozhodovaciu prax. Podľa žalovaného 1/ preto skutočnosť, že odvolací súd podrobne nereprodukoval všetky argumenty žalobcu, neznamenalo porušenie práva na spravodlivý proces. K dovolacej argumentácii uviedol, že

bola vytrhnutá z kontextu odôvodnenia rozhodnutia. Odvolací súd v bode 36. odôvodnenia poukázal na konštantnú judikatúru týkajúcu sa výkladu začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, najmä na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 2Cz 19/74 a stanovisko Najvyššieho súdu SSR č. j. Cpj 10/83. Na podporu tejto judikatúry poukázal aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 2656/2004 a 25Cdo 61/2003, ako aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/9/2021. Rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/234/2007, 5Cdo/120/2007 a 1Cdo/226/2005 sa podľa žalovaného 1/ nezaoberali výkladom začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, preto neboli pre posudzovanú vec rozhodujúce. Vo vzťahu k rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/133/2017 žalovaný 1/ uviedol, že sa týkalo odlišného skutkového stavu, konkrétne otázky výšky poistného plnenia. Odvolací súd zároveň v bode 26. odôvodnenia konštatoval, že nárok poškodeného voči poisťovateľovi a nárok voči škodcovi sa premlčujú samostatne, pričom vo vzťahu k žalovanému 1/ nebolo potrebné sa vysporiadať s odlišným právnym názorom iného odvolacieho súdu. Žalovaný 1/ poukázal aj na judikatúru, v zmysle ktorej sa poškodený o škode dozvie v okamihu, keď má údaje umožňujúce podať žalobu o náhradu škody, teda keď nadobudne vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy aspoň v približnej výške (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka; stanovisko Najvyššieho súdu SSR č. j. Cpj 10/83; uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/9/2021). Podľa žalovaného 1/ je preto záver odvolacieho súdu, že na podanie žaloby postačuje orientačná vedomosť o výške škody, plne v súlade s ustálenou judikatúrou. Keďže žalobca neuplatnil nárok na náhradu škody ani v minimálnej výške v subjektívnej dvojročnej premlčacej dobe, odvolací súd podľa žalovaného 1/ rozhodol v súlade s právnou úpravou aj ustálenou rozhodovacou praxou. Z tohto dôvodu považoval dovolanie za nedôvodné, navrhol ho odmietnuť. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Žalovaná 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom s osobitným postavením a nemožno ho chápať ako ďalšie odvolanie ani ako prostriedok na preskúmanie akéhokoľvek rozhodnutia odvolacieho súdu. Posúdenie splnenia podmienok dovolacieho konania patrí výlučne dovolaciemu súdu. Zároveň zdôraznila, že právo na súdnu ochranu, ani právo na spravodlivý proces nezaručujú účastníkovi úspech v konaní, ani to, aby sa súd stotožnil s jeho právnym názorom, hodnotením dôkazov alebo navrhovaným výkladom práva. Podľa žalovanej 2/ odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, zabezpečil stranám rovnaké procesné postavenie a vo svojom rozhodnutí sa riadne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi okolnosťami veci. Z bodov 23. až 49. odôvodnenia vyplýva, že odvolací súd podrobne vysvetlil skutkové aj právne dôvody svojho rozhodnutia a správne dospel k záveru, že nárok žalobcu bol voči obom žalovaným uplatnený po márnom uplynutí premlčacej doby, takže pri dôvodne vznesenej námietke premlčania nebolo možné žalobe vyhovieť. Ďalej uviedla, že podľa § 106 Občianskeho zákonníka sa právo na náhradu škody premlčí uplynutím subjektívnej alebo objektívnej premlčacej doby, pričom subjektívna lehota môže plynúť len v rámci objektívnej. Pokiaľ ide o vedomosť o škodcovi, žalobca ju mal bezprostredne po dopravnej nehode, keďže vinník nebol sporný. Pokiaľ išlo o vedomosť o škode, aj ustálená súdna prax vychádza z toho, že postačuje vedomosť o škode aspoň v približnej sume s možnosťou jej neskoršieho spresnenia. Za rozhodujúce považovala to, že žalobca si už v trestnom konaní podaním z 29. októbra 2020 uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 4 500 eur. Táto skutočnosť podľa nej jednoznačne preukazuje, že už v tom čase mal vedomosť o výške škody aspoň v orientačnom rozsahu, preto mu najneskôr od tohto okamihu začala plynúť subjektívna premlčacia lehota. Po právoplatnom skončení trestného konania pritom žalobca v občianskom konaní riadne nepokračoval, keďže zostal viac ako dva roky nečinný a žalobu podal až v posledný deň objektívnej premlčacej lehoty. Zároveň namietala, že žalobca sa účelovo dovoláva toho, že nemal vedomosť o výške škody, lebo nebol vypracovaný znalecký posudok. Podľa nej mu však táto údajná nevedomosť nebránila uplatniť si nárok už v trestnom konaní v konkrétnej sume. Rovnako považovala za irelevantný odkaz žalobcu na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/133/2017, keďže toto rozhodnutie vychádzalo z odlišného skutkového aj právneho základu. Zdôraznila, že žalobca neposkytoval poisťovateľovi potrebnú súčinnosť. Už listom z 8. júla 2020 bol vyzvaný na uplatnenie a preukázanie svojho nároku na náhradu škody, na ktorý nereagoval a zostal pasívny. Túto svoju nečinnosť preto podľa žalovanej 2/ nemôže späťne ospravedlňovať tvrdením, že bez znaleckého posudku nepoznal výšku škody. Na podporu správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu žalovaná 2/ opätovne poukázala aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/231/2009, v zmysle ktorého pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby postačuje, aby poškodený nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia. Záver odvolacieho súdu preto podľa nej zodpovedá ustálenej judikatúre a nemožno hovoriť o svojošli, nedostatočnom odôvodnení ani o porušení práva žalobcu na spravodlivý

proces. Žalovaná 2/ preto uzavrela, že žalobcom uplatnený dovolací dôvod nie je daný, rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za vecne aj právne správne. Navrhla dovolanie žalobcu ako zjavne nedôvodné zamietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces vo všeobecnosti treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

14. Pojem procesný postup bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda proces prejednávania sporu znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaci možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom-ktorom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý proces.

15. Z podstatných okolností preskúmvanej veci vyplýva, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej dopravnou nehodou na jeho motorovom vozidle, a to voči vodičovi ako škodcovi a zároveň voči poisťovateľovi, u ktorého mal škodca uzatvorené povinné zmluvné poistenie. Žalobca tvrdil, že o presnej výške škody sa dozvedel až po jej odbornom určení v rámci poistného šetrenia a znaleckého dokazovania, a preto jeho nárok nemohol byť považovaný za premlčaný. Žalovaní v konaní namietali premlčanie uplatneného nároku. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že nárok žalobcu voči škodcovi a voči poisťovateľovi sa premlčujú samostatne a u každého z nich mal byť uplatnený v zákonom stanovenej lehote. Pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby vychádzal z ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka a citovanej judikatúry najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/9/2021, R 38/1975, 2Cz 19/1974, v zmysle ktorej premlčacia doba začne plynúť vtedy, keď sa poškodený dozvie o škode a o osobe zodpovednej za jej vznik, pričom postačuje aj približná vedomosť o výške škody. Keďže žalobca mal vedomosť o vzniku škody a jej výške aspoň orientačnej, vychádzajúcej výšky ceny motorového vozidla najneskôr dňa 29. októbra 2020, kedy si uplatnil nárok na náhradu škody v adhéznom konaní v rámci trestného konania, preto podľa názoru odvolacieho súdu, znalecké dokazovanie vykonané v civilnom konaní už len spresňovalo výšku škody, ale nebolo rozhodujúce pre začiatok plynutia premlčacej doby. U žalovaného 1/ premlčacia doba spočívala počas trestného konania do jeho právoplatného skončenia dňa 9. apríla 2021. Po jeho skončení žalobca bol viac ako po dobu 2 rokov pasívny. Relevantný vplyv na plynutie premlčacej doby nemala ani jeho komunikácia so žalovanou 2/. V kontexte uvedeného skonštatoval premlčanie uplatneného nároku na náhradu škody žalobou podanou na súde dňa 28. júna 2023 po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby samostatne posudzovanej u oboch žalovaných. Odvolací súd sa zároveň zaoberal aj otázkou, či by prihládanie na dôvodne vznesenú námietku premlčania nebolo v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 Občianskeho zákonníka. Skonštatoval, že v danom prípade neexistovali výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali neprihládanie na túto námietku. Zdôraznil, že inštitút premlčania je zákonným prostriedkom ochrany právnej istoty a jeho uplatnenie spravidla nemožno považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Keďže žalobca mal dostatok času na uplatnenie svojho nároku a nič mu v tom nebránilo, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu z dôvodu dôvodne vznesenej námietky premlčania zamietol. Zdôraznil, že žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovanými, preto uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi (sp. zn. 3Cdo/41/2012). Dobré mravy prevážia nad právnou istotou iba vo výnimočných prípadoch, keď uplatnenie námietky premlčania na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik nároku v dôsledku premlčacej doby bol neprimerane tvrdý. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností veci, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby (II. ÚS 176/2011). Z vykonaného dokazovania, ani z tvrdení žalobcu v priebehu konania nevyplynuli dôvody, ktoré by boli prekážkou pre včasné uplatnenie nároku na náhradu škody.

16. Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že hodnotiaca úvaha odvolacieho súdu, v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia preto spĺňa náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo

okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel.

17. V reakcii na uplatnenú dovoláciu argumentáciu dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napádaného rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia dovolateľovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Uplatnené námietky nastolené žalobcom sa týkali skutkového a právneho posúdenia veci. Dovolací súd preto zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, na ktorých je rozhodnutie založené, nie je právne relevantné, lebo nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania uplatneného podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá (R 24/2017, R 54/2012, tiež rozhodnutia najvyššieho súdu napr. sp. zn. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018). Uvedený názor najvyššieho súdu považuje za ústavne udržateľný aj ústavný súd (I. ÚS 536/2024, II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

18. Podľa § 393 ods. 3 CSP ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

19. Aj pre rozhodovanie odvolacieho súdu platí, že iba rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je úplným naplnením požiadavky spravodlivého procesu a princípu právnej istoty, ktorý je vyjadrený v čl. 2 ods. 2 Základných princípov CSP. Ak odvolací súd dospeje k záveru, že v prejednávanej veci nastala taká typická situácia, ktorá je rozhodovaná stabilne v rozhodnutiach súdov určitým spôsobom, má možnosť v odôvodnení rozsudku jednoducho odkázať na túto ustálenú rozhodovaciu prax (R 71/2018). Existenciou ustálenej praxe môže argumentovať sporová strana, ale takáto prax môže byť súdu známa aj z jeho rozhodovacej činnosti. V opačnom prípade, ak sa chce odvolací súd od ustálenej praxe odkloniť, zákon mu explicitne ukladá povinnosť dôkladne vysvetliť, z akých dôvodov nebolo možné riadiť sa praxou, ktorou ako ustálenou argumentovala sporová strana, prípadne vysvetliť, že nejde o ustálenú prax, ale o ojedinelý názor. V každom prípade však aj pre rozhodnutie odvolacieho súdu platí, že odôvodnenie každého odklonu musí byť dôkladné a presvedčivé. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre dovolateľa.

20. Ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami, ktorú vyjadrujú predovšetkým rozhodnutia a stanoviská najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princípu rovnosti právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods.1 a 2 a čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017 a 6Cdo/129/2017). Právne závery vyplývajúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 2656/2004, 25Cdo 61/2004, z ktorých odvolací súd vychádzal sa týkali totožnej právnej úpravy vyplývajúcej z § 106 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ktorý platil v Českej republiky do 31. decembra 2013, ktoré závery možno súdnou praxou považovať za ustálené.

21. V danom prípade sa odvolací súd nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie v otázke posúdenia vznosenia námietky premlčania. Skonštatoval, že nárok žalobcu voči škodcovi a voči poisťovateľovi sa premlčuje samostatne u každého z nich, preto mal byť uplatnený v zákonom stanovenej lehote. Pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby vychádzal z ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka a citovanej judikatúry najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/9/2021, R 38/1975, 2Cz

19/1974, v zmysle ktorej premlčacia doba začne plynúť vtedy, keď sa poškodený dozvie o škode a o osobe zodpovednej za jej vznik, pričom postačuje aj približná vedomosť o výške škody. Keďže žalobca mal vedomosť o vzniku škody a jej výške aspoň orientačnej, vychádzajúcej z výšky ceny motorového vozidla najneskôr dňa 29. októbra 2020, kedy si uplatnil nárok na náhradu škody v adhéznom konaní v rámci trestného konania, preto podľa názoru odvolacieho súdu, znalecké dokazovanie vykonané v civilnom konaní už len spresňovalo výšku škody, ale nebolo rozhodujúce pre začiatok plynutia premlčacej doby. U žalovaného 1/ premlčacia doba spočívala počas trestného konania do jeho právoplatného skončenia dňa 9. apríla 2021. Po jeho skončení žalobca bol viac ako po dobu 2 rokov pasívny. Relevantný vplyv na plynutie premlčacej doby nemala ani jeho komunikácia so žalovanou 2/. V kontexte uvedeného uzavrel, že premlčanie uplatneného nároku na náhradu škody žalobou podanou na súde dňa 28. júna 2023 po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby samostatne posudzovanej u oboch žalovaných.

22. Dovolateľ vo vzťahu k namietanému náležitému neodôvodneniu napadnutého rozhodnutia v zmysle § 393 ods. 3 CSP namietal, že odvolací súd sa nevysporiadal s rozhodnutiami najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/234/2007, 5Cdo/120/2007, 1Cdo/226/2005 týkajúcimi sa určenia výšky škody pri totálnej škode, ktorú otázku považoval za odbornú. Navyše odvolací súd vychádzal z rozhodnutí, ktoré sa týkali iných skutkových okolností pre záver o nadobudnutí vedomosti o vzniku škody. S uvedenou argumentáciou sa dovolací súd nestotožňuje. V danom prípade odvolací súd v súlade s princípom hospodárnosti konania sa z dôvodu vznesenej námietky premlčania, prioritne zaoberal jej (ne)dôvodnosťou, pričom dospel k záveru o uplatnení nároku na náhradu škody po uplynutí premlčacej doby, preto žalobu zamietol. Z uvedeného dôvodu následne odvolací súd neposudzoval otázku vyhodnotenia vzniknutej škody na motocykle ako totálnej škody. Z tohto dôvodu rozhodnutia najvyššieho súdu (sp. zn. 3Cdo/234/2007, 5Cdo/120/2007, 1Cdo/226/2005), na ktoré dovolateľ poukázal neboli spôsobilé pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej. Z obsahu spisu je nesporné, že dovolateľ ako poškodený si v adhéznom konaní dňa 29. októbra 2020 uplatnil nárok na náhradu škody vo výške kúpnej ceny v sume 4.500 eur, s ktorým nárokom bol odkázaný na občianskoprávne konanie. Z uvedeného preto možno vyvodíť, že o vzniku a o výške škody žalobca mal vedomosť, ktorú nadobudol bezprostredne po dopravnej nehode, keďže skutkový dej, ani zodpovednosť za spôsobenie dopravnej nehody dňa 28. júna 2020 nebolo sporné. Počas trvania trestného konania až do jeho právoplatného skončenia, premlčacia doba spočívala do 9. apríla 2021. Žalobca si nárok na náhradu škody proti žalovaným 1/ a 2/ uplatnil dňa 28. júna 2023, teda nie bezprostredne po skončení trestného konania. Voči žalovanej 2/ nárok na náhradu škody si v trestnom konaní neuplatnil. Pri preukázanej vedomosti žalobcu o vzniku a o výške škody uplatnenej v adhéznom konaní dňa 29. októbra 2020, subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku proti žalovanej 2/ uplynula dňa 29. októbra 2022.

23. Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 245/2022 z 20. septembra 2022 vyplýva, že zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 336/2019). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku. Iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06).

24. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

25. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil

s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

26. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) stabilne judikuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, zároveň však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Španielsku z 29. apríla 1993; m. m. II. ÚS 410/06, I. ÚS 736/2016).

27. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľ nevytýka žiadne nedostatky v procesnom postupe odvolacieho súdu, jeho nesúhlas s právnym posúdením odvolacieho súdu, nepredstavuje vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 54/2012, R 24/2017). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06), čo sa netýka preskúmvanej veci.

28. Na záver dovolací súd len poznamenáva, že dovolací súd v dovolacom konaní nemôže formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP), v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, vrátane nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP; v preskúmvanej veci však dovolací súd takúto vadu nezistil.

29. Vzhľadom uvedené dôvody dovolací súd konštatuje, že procesný postup odvolacieho súdu nevykazuje existenciu vady zmätočnosti, preto prípustnosť dovolania uplatneného v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je daná, čím je daný dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

30. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení § 262 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalovaným 1/ a 2/ dovolací súd priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.